

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P8_TA(2019)0158

Изграждане на капацитет на ЕС за предотвратяване на конфликти и посредничество

Резолюция на Европейския парламент от 12 март 2019 г. относно изграждане на капацитет на ЕС за предотвратяване на конфликти и посредничество (2018/2159(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека и други договори и инструменти на ООН в областта на правата на човека,
- като взе предвид принципите и целите на Хартата на ООН,
- като взе предвид Европейската конвенция за правата на човека,
- като взе предвид заключителния акт от Хелзинки от 1975 г. на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и всичките му принципи като основен документ за европейската и регионалната система за сигурност в по-широк план,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз,
- като взе предвид Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР) и Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие,
- като взе предвид резолюциите на Съвета за сигурност на ООН относно предотвратяването на конфликти и посредничеството, както и резолюциите относно жените, мира и сигурността и относно младежта, мира и сигурността,
- като взе предвид Концепцията на Съвета от 10 ноември 2009 г. за укрепване на способностите на ЕС за посредничество и диалог (15779/09),
- като взе предвид Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз, представена от заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП) Федерика Могерини на 28 юни 2016 г., както и

първия доклад относно нейното прилагане, озаглавен „От обща визия към общи действия: изпълнение на Глобалната стратегия на ЕС“, публикуван на 18 юни 2017 г.,

- като взе предвид своята препоръка от 15 ноември 2017 г. до Съвета, Комисията и ЕСВД относно Източното партньорство, с оглед на срещата на високо равнище през ноември 2017 г.¹,
 - като взе предвид своята препоръка от 5 юли 2018 г. до Съвета относно 73-та сесия на Общото събрание на Организацията на обединените нации²,
 - като взе предвид Регламент (ЕС) 2017/2306 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 230/2014 за създаване на Инструмент, допринасящ за стабилността и мира³,
 - като взе предвид предложението от 13 юни 2018 г. на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, подкрепено от Комисията, до Съвета във връзка с решение на Съвета за създаване на Европейски механизъм за подкрепа на мира (HR(2018) 94),
 - като взе предвид член 52 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A8-0075/2019),
- A. като има предвид, че утвърждаването на мира и сигурността по света е част от основната цел на ЕС, призната чрез Нобеловата награда за мир за 2012 г., и заема централно място в Договора от Лисабон;
- Б. като има предвид, че ЕС е поел ангажимент за прилагането на Програмата за жените, мира и сигурността в съответствие с Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН и последващите ѝ актуализации, и Програмата за младежта, мира и сигурността в съответствие с Резолюция 2250 на Съвета за сигурност на ООН и последващите ѝ актуализации;
- В. като има предвид, че чрез своите инструменти за външна помощ ЕС е един от най-големите дарители в подкрепа на предотвратяването на конфликти и изграждането на мира;
- Г. като има предвид, че ЕС, в качеството си на ключов участник с принос в международни организации, основен донор на помощ и най-големия търговски партньор в света, следва да поеме водеща роля в изграждането на мира в световен мащаб, предотвратяването на конфликти и укрепването на международната сигурност; като има предвид, че предотвратяването на конфликти и посредничеството следва да бъдат формулирани като част от всеобхватен подход, съчетаващ сигурност, дипломация и развитие;
- Д. като има предвид, че е необходимо сътрудничество с регионалните организации, като например ОССЕ, която, в заключителния си акт от Хелзинки от 1975 г., предвижда, наред с другото, принципите на неупотреба на сила, териториална

¹ ОВ С 356, 4.10.2018 г., стр. 130.

² Приети текстове, P8_TA(2018)0312.

³ ОВ L 335, 15.12.2017 г., стр. 6.

цялост на държавите, равни права и самоопределение на народите, и като има предвид, че тези организации играят ключова роля в предотвратяването на конфликти и посредничеството;

- Е. като има предвид, че предотвратяването на ожесточени конфликти е от основно значение за посрещане на предизвикателствата пред сигурността, с които се сблъскват Европа и нейните съседи, както и за политическия и социалния напредък; като има предвид, че то също така е основен елемент от ефективното многостранно сътрудничество и е от основно значение за постигането на целите за устойчиво развитие (ЦУР), по-специално цел 16 за мирни и приобщаващи общества, достъп до правосъдие за всички и ефективни, носещи отговорност и приобщаващи институции на всички равнища;
- Ж. като има предвид, че непрекъснатата подкрепа от страна на ЕС за цивилни и военни лица в трети държави е важен фактор за предотвратяването на повторни ожесточени конфликти; като има предвид, че устойчивите и трайни мир и сигурност са неразделна част от устойчивото развитие;
- З. като има предвид, че предотвратяването на конфликти и посредничеството следва да гарантират поддържането на стабилността и развитието в тези държави и географски райони, в които ситуацията представлява пряко предизвикателство за сигурността на Съюза;
- И. като има предвид, че предотвратяването е стратегическа функция, чиято цел е гарантиране на ефективни действия преди кризи; като има предвид, че посредничеството е друг инструмент на дипломатията, който може да бъде използван за предотвратяване, ограничаване или разрешаване на конфликт;
- Й. като има предвид, че вътрешната и външната сигурност са все по-неразривно свързани и като има предвид, че сложният характер на глобалните предизвикателства изисква всеобхватен и интегриран подход на ЕС към външните конфликти и кризи;
- К. като има предвид, че е необходим по-силен междуинституционален подход, за да се гарантира, че ЕС е в състояние да развие и да реализира пълния потенциал на своите способности;
- Л. като има предвид, че глобалната стратегия на ЕС, политическите изявления и институционалните промени са добре дошли като знак за ангажимента на ЗП/ВП да даде приоритет на предотвратяването на конфликти и посредничеството при конфликт;
- М. като има предвид, че инструментите за външно финансиране дават значителен принос в подкрепа на предотвратяването на конфликти и изграждането на мира;
- Н. като има предвид, че правосъдието в условията на преход е важен набор от съдебни и извънсъдебни механизми, с акцент върху отговорността за минали злоупотреби, както и установяването на устойчиво, справедливо и мирно бъдеще;
- О. като има предвид, че Парламентът поема важна роля в парламентарната дипломатия, включително в процесите на посредничество и диалог, въз основа на своята установена култура на диалог и постигане на консенсус;

- П. като има предвид, че ожесточените конфликти и войните оказват непропорционално въздействие върху цивилното население, особено върху жените и децата, и излагат жените, в сравнение с мъжете, на по-висок риск от икономическа и сексуална експлоатация, принудителен труд, разселване, задържане и сексуално насилие, като например изнасилвания, които се използват като тактическо средство за водене на война; като има предвид, че активното участие на жените и младите хора е важно за предотвратяването на конфликти и изграждането на мира, както и за предотвратяването на всички форми на насилие, включително сексуалното и основаното на пола насилие;
- Р. като има предвид, че когато се насърчава и улеснява изграждането на капацитет и доверие в посредничеството, диалога и помирението е от съществено значение да бъде включено и подкрепено активното и пълноценно участие на гражданското общество и местните лица — както цивилни, така и военни, в това число жените, малцинствата, коренното население и младите хора;
- С. като има предвид, че финансирането на усилията за предотвратяване на конфликти, укрепване на мира и поддържане на мира често е недостатъчно, въпреки политическите ангажименти на равнище ЕС, което има верижен ефект върху капацитета за насърчаване и улесняване на действията в тези области;
1. насърчава Европейския съюз да продължи да отдава приоритет на предотвратяването на конфликти и на посредничеството в рамките на или в подкрепа на съществуващите договорени формати и принципи за водене на преговори; подчертава, че този подход носи висока европейска добавена стойност в политическо, социално и икономическо отношение и по отношение на сигурността на хората на световно равнище; припомня, че действията за предотвратяване на конфликти и за посредничество допринасят за утвърждаването на присъствието на Съюза и доверието в него на международната сцена;
 2. признава ролята на гражданските и военните мисии, предприемани в рамките на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), за поддържането на мира, предотвратяването на конфликти и укрепването на международната сигурност;
 3. призовава ЗП/ВП, председателя на Комисията и председателя на Европейския парламент да определят съвместни дългосрочни приоритети в областта на предотвратяването на конфликти и посредничеството, които следва да станат част от редовно стратегическо планиране;
 4. призовава за дългосрочно изграждане на мира, насочено към отстраняване на първопричините за конфликтите;
 5. призовава за подобряването на настоящата структура в подкрепа на приоритетите на ЕС, описани по-долу;
 6. призовава за подходи, които вземат предвид конфликтите и са ориентирани към хората и които поставят сигурността на хората в основата на ангажиментите на ЕС, за да се постигнат положителни и устойчиви резултати на място;
 7. приканва Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и службите на Комисията, които се занимават с външни дейности, да представят на Парламента

годишен доклад относно постигнатия напредък при изпълнението на политическите ангажименти на ЕС в областта на предотвратяването на конфликти и посредничеството;

Укрепване на институционалния капацитет на ЕС за предотвратяване на конфликти и за посредничество

8. подкрепя по-последователния и цялостен начин на действие на ЕС при външни конфликти и кризи; счита, че интегрираният подход към външните конфликти и кризи представлява добавената стойност на външната дейност на Съюза и че всички средства трябва да бъдат приложени възможно най-бързо, за да се изяснят реакциите на ЕС на всеки етап от конфликта и този интегриран подход да стане по-оперативен и по-ефективен; в този контекст припомня нормите и принципите на международното право и на Хартата на ООН и изразява подкрепа за съществуващата уредба, подходи и принципи за водене на преговори; отново заявява, че всеки конфликт следва да бъде разглеждан отделно от другите;
9. подчертава, че това изграждане на капацитет следва да даде възможност на държавите членки да определят приоритетните географски райони за действията за предотвратяване на конфликти и за посредничество и да улесни двустранното сътрудничество между европейските държави;
10. призовава за създаването, под ръководството на ЗП/ВП, на консултативен съвет на ЕС на високо равнище в областта на предотвратяването на конфликти и посредничеството, с цел да се изготви изчерпателен списък от опитни старши политически посредници и експерти в областта на предотвратяването на конфликти, за да може в кратък срок да се предоставят политически и технически експертни познания; счита, че е необходим и списък с експерти, който да обхваща помирението и правосъдието в условията на преход; призовава за систематично насърчаване на установяването на механизми за помиряване и отчетност във всички райони след конфликт, за да се гарантира отговорността за минали престъпления, както и предотвратяване и възпиране в бъдеще;
11. призовава за назначаването на специален пратеник на ЕС за мир, който да бъде председател на консултативния съвет на ЕС на високо равнище, с цел да се насърчи съгласуваността и координацията между институциите, включително при тяхната комуникация с гражданското общество, да се подобри обменът на информация и това да доведе до повече действия на по-ранен етап;
12. призовава за създаването на други междуинституционални механизми, като например специални работни групи за конкретни ситуации, свързани с предотвратяването на конфликти;
13. призовава за създаването на специална работна група на Съвета за предотвратяване на конфликти и за посредничество, като подчертава силния ангажимент на ЕС по отношение на мира и стабилността в съседните му региони;

Европейска служба за външна дейност

14. приветства създаването на специален отдел към ЕСВД за „инструменти за предотвратяване на конфликти, изграждане на мира и за посредничество“ и разработването на инструменти като системата за ранно предупреждение и

„сканирането на хоризонта“; призовава да се инвестира в по-нататъшното развитие на такива инструменти;

15. призовава за по-систематично събиране, управление и разпространение на съответните познания във формати, които да са достъпни, практически и оперативно приложими за персонала в институциите на ЕС;
16. призовава да бъде развит в по-голяма степен капацитетът за анализ на конфликти, отчитащ аспектите на пола, за ранно предупреждение, за помирение и за предотвратяване на конфликти за вътрешния персонал, за посредниците и други експерти, както и за трети страни, като се работи в сътрудничество с ЕСВД и бъдат включени организациите на гражданското общество;

Европейска комисия

17. припомня все по-голямата необходимост от предотвратяване на конфликти чрез справяне с първопричините за конфликтите и чрез постигане на ЦУР, с особен акцент върху демокрацията и правата на човека, принципите на правовата държава, съдебната реформа и подкрепата за гражданското общество;
18. подчертава факта, че всички интервенции на ЕС в райони, засегнати от насилие и от конфликти, трябва да вземат предвид аспектите на конфликта и на пола; призовава за незабавни действия за включване на тези аспекти във всички съответни политики, стратегии, действия и операции, като се поставя по-голям акцент върху това да се избегне нанасяне на вреда, като същевременно се максимизира приносът на ЕС за постигането на дългосрочните цели за предотвратяване на конфликти и изграждане на мира;

Европейски парламент

19. подчертава ролята на Групата за подкрепа на демокрацията и координация на избори и водещите членове на ЕП в нея като оперативен орган за координиране на инициативите за посредничество и диалог и приветства новите инициативи, като например диалога „Жан Моне“ за мир и демокрация (който използва историческия дом „Жан Моне“ в Базош, Франция), дейностите по отношение на насилието, свързано с избори, и междупартийния диалог и постигането на консенсус, както и програмата за млади политически лидери, и препоръчва те да бъдат доразвити като основни инструменти на Европейския парламент в областта на посредничеството, подкрепата и диалога; приветства решението на Групата за подкрепа на демокрацията и координация на избори да използва като основа успеха от процеса на диалога „Жан Моне“ със Събранието на Македония, за да разшири обхвата на методологията на диалога „Жан Моне“ и тя да се прилага във всички държави на Западните Балкани;
20. приветства партньорството с украинската Върховна рада във формата на диалозите „Жан Моне“, което има за цел постигането на консенсус между политическите групировки и партии във Върховната рада и най-вече преобразуване на политическата култура към модерен европейски парламентарен подход, основан на демократичен диалог и постигане на консенсус;
21. приветства заключенията на петия диалог „Жан Моне“, състоял се през периода 11—13 октомври 2018 г., при който бяха предприети стъпки относно

подпомагането на изпълнението на Споразумението за асоцииране; признава искането Европейският парламент да работи с Комисията за улесняване на диалога с ключовите заинтересовани страни от Върховната рада и правителството на Украйна относно подобряването на ефективността на Върховната рада при изпълнението на нейната роля по отношение на прилагането на Споразумението за асоцииране;

22. приветства новата трипартийна инициатива на председателите на парламентите на Украйна, Молдова и Грузия за създаване на регионална парламентарна асамблея като важна платформа за регионален диалог относно стратегически въпроси, включително изпълнението на споразуменията за асоцииране, и за реакция на основните предизвикателства за сигурността, включително хибридната война и дезинформацията; счита, че подкрепата на Парламента за този регионален парламентарен диалог е важен знак за неговия ангажимент в региона в контекста на общите предизвикателства за регионалната сигурност;
23. признава нарастващата си роля в процесите на политическо посредничество; в тази връзка подчертава съвместната инициатива на комисаря по въпросите на европейската политика за съседство и преговорите за разширяване и тримата посредници на Европейския парламент, г-н Кукан, г-н Вайгъл и г-н Флекенщайн, за подкрепа на партийните лидери в бившата югославска Република Македония при преодоляването на политическата криза чрез приемането на Споразумението от Пържино през 2015 г.; потвърждава своята готовност да използва като основа този пример за близко междуинституционално сътрудничество с Комисията и ЕСВД и да засили своя ангажимент за укрепване на политическите диалози и помирението на територията на Западните Балкани и съседните държави в по-широк смисъл;
24. призовава за по-нататъшно развитие на програмите за млади политически лидери в контекста на Програмата за младежта, мира и сигурността, основана на Резолюция 2250 на Съвета за сигурност на ООН, както и за продължаване на отличното сътрудничество с регионалната инициатива на ЗП/ВП за Средиземноморието в рамките на програмата „Млади гласове от Средиземноморието“ (Young Med Voices);
25. счита, че диалогът на високо равнище на младежта „Преодоляване на изоставането“ (Bridging the gap) предоставя пространство за диалог между младите представители и младите членове на парламенти от Западните Балкани, който е важен за подпомагане на културата на междупартиен диалог и помиряване и подкрепя европейската перспектива на държавите в региона;
26. препоръчва по-нататъшното развитие на съществуващите програми на Парламента за обучение и наставничество на членовете на Европейския парламент, по-специално назначените като посредници или главни наблюдатели, както и на програмите за обучение на парламентаристи, политически партии и служители от трети държави, включително тези относно аспектите, свързани с пола и младежта, както и при съгласуваност със структурите на държавите членки, които са развили експертни познания в тази област;
27. счита, че капацитетът на Парламента би могъл да бъде доразвит с назначаването на заместник-председател, отговарящ за координирането на дейностите в областта на посредничеството и улесняването на диалога, който ще работи в тясно

сътрудничество с Групата за подкрепа на демокрацията и координация на избори; призовава за създаването на екип от настоящи и бивши членове на Европейския парламент;

28. подчертава ролята на наградата „Сахаров“ на Европейския парламент за повишаването на информираността относно конфликтите по целия свят; призовава за увеличаване на размера на наградата през следващия парламентарен мандат;
29. признава необходимостта Парламентът, в подкрепа на цялостните усилия на ЕС, да институционализира своите процедури за посредничество; призовава за засилване на дейностите за парламентарна дипломация и обмен, включително чрез работата на парламентарните делегации;
30. подчертава дългогодишното тясно сътрудничество между Парламента и Бюрото на ОССЕ за демократични институции и права на човека (СДИПЧ) в областта на изборите и подкрепата за демокрацията; призовава за разширяване на това сътрудничество в областта на посредничеството и диалога;

Жените, мирът и сигурността — увеличаване на капацитета, свързан с пола, при предотвратяването на конфликти и посредничеството от страна на ЕС

31. призовава ЕС да поеме водеща роля при изпълнението на резолюциите на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността, както и при включването на принципите, съдържащи се в тези резолюции, на всички етапи от дейността на ЕС за предотвратяване на конфликти и посредничество;
32. призовава за прилагането на пълно равенство между половете и за полагане на специални усилия, за да се гарантира участието на жените, момичетата и младите хора и защитата на техните права през целия цикъл на конфликта, от предотвратяването на конфликти до възстановяването след конфликти, в контекста на дейностите на ЕС за предотвратяване на конфликти и посредничество;
33. призовава всички инициативи в областта на сътрудничеството, обучението и интервенцията да вземат предвид аспектите на пола; приветства инициативите на ЕС в това отношение, както и активния му принос към следващия план за действие относно равенството между половете, както и новия стратегически подход на ЕС за жените, мира и сигурността;
34. призовава за включването на експертни познания относно аспектите на пола, включително основаното на пола насилие и свързаното с конфликти сексуално насилие, във всички етапи на предотвратяването на конфликти, процеса на посредничество и изграждането на мира;
35. призовава ЕС да поеме водеща роля при изпълнението на резолюциите на Съвета за сигурност на ООН относно младежта, мира и сигурността и при включването на принципите, заложиени в тези резолюции, в дейностите на ЕС за предотвратяване на конфликти и посредничество;
36. призовава всички форми на сътрудничество, обучение и намеса да отчитат нуждите и стремежите на младите жени и младите мъже и да бъдат информирани за тях, като се имат предвид различните начини, по които ожесточените

конфликти оказват въздействие върху техния живот и бъдеще, както и ценния принос, който те могат да направят за предотвратяване и разрешаване на ожесточени конфликти;

Засилване на ролята и капацитета на организациите на гражданското общество в подхода на ЕС за предотвратяване на конфликти и посредничество

37. счита, че ролята на организациите на гражданското общество следва да се вземе предвид в цялостния подход на ЕС и неговите приоритети за развитие на капацитета;
38. подчертава значението на мерките за изграждане на доверие и контактите между хората при предотвратяването и разрешаването на конфликти;
39. призовава за провеждане на консултации с организациите на гражданското общество, особено със специализираните в областта на правата на жените и човешките права на малцинствата, при установяването и прилагането на програмите и политиките на ЕС в областта на мира, сигурността и посредничеството;

Финансови и бюджетни средства, които са на разположение на ЕС за предотвратяване на конфликти и за посредничество

40. счита, че за увеличаващите се предизвикателства са необходими повече бюджетни кредити за предотвратяване на конфликти и за осигуряване на специализиран персонал;
41. подчертава, че е необходимо в следващата многогодишна финансова рамка (2021—2027 г.) да бъдат предоставени достатъчни целеви финансови ресурси за дейността на ЕС за предотвратяване на конфликти и за посредничество;
42. приканва ЗП/ВП да предостави на Парламента актуална информация относно бюджетния ред за ЕСВД, предназначен за анализа на конфликти и отчитането на аспектите на конфликтите, ранното предупреждение, подкрепата чрез посредничество, и относно бъдещите приоритети в тази област;

o

o o

43. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на председателите на Комисията и на Съвета, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на Съвета, на ЕСВД, на специалния представител на ЕС за правата на човека, на Комисията, на ОССЕ, на генералния секретар на ООН, както и на правителствата и парламентите на държавите членки.